

Любенко А. М.,
д.е.н, професор, професор кафедри облікових технологій
та оподаткування,
Львівський національний університет імені Івана Франка

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ АУДИТУ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ – ШЛЯХ ДО ДОВІРИ ТА ПАРТНЕРСТВА

Широкомасштабне військове вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року призвело до трагічних наслідків для населення: жертви серед цивільних, значні пошкодження критичної інфраструктури, порушення комунікаційних мереж, обмеження доступу до базових послуг, таких як охорона здоров'я, освіта, соціальні послуги.

На початок 2022 року у суб'єктів господарювання було зайнято понад 8,9 млн осіб. Через вторгнення РФ 49 відсотків підприємств припинили діяльність або зазнали серйозних збоїв у роботі. Це поряд із прогнозованим падінням ВВП України на 30-35 відс. створило значні проблеми для підприємницької діяльності громадян та призвело до зростання безробіття, зменшення доходів і скорочення податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів.

Незахищені верстви населення, зокрема жінки з дітьми, особи похилого віку та особи з інвалідністю, у зв'язку з широкомасштабним військовим вторгненням були змушені залишити свої домівки, робочі місця та заклади освіти й шукати притулку в безпечніших регіонах чи за кордоном.

У 2022 році кількість внутрішньо переміщених осіб зросла з 1,510 до 4,9 млн осіб, що створило значний попит на базову соціальну підтримку та засоби для існування.

У зв'язку з нестачею внутрішніх фінансових ресурсів насамперед на оплату праці та виплату державних допомог, український Уряд, обмежений військовою переорієнтацією бюджету в перші дні воєнного стану, звернувся за фінансовою допомогою до міжнародних партнерів. Уряд США відіграв вирішальну роль у цьому, надавши 1 млрд доларів США прямої бюджетної

підтримки через Трастовий фонд, заснований Світовим банком. Грантове фінансування у Трастовий фонд інших донорів становило: Велика Британія – 92 млн доларів США, Норвегія – 31 млн доларів США, Данія – 22 млн доларів США, Австрія – 11 млн доларів США, Латвія – 6 млн доларів США, Литва – 6 млн доларів США, Ісландія – 1 млн доларів США.

У травні 2022 року кошти гранту № TF0B8350 відіграли важливу роль для вирішення базових потреб різних демографічних груп та забезпечили своєчасну оплату праці освітян і медичних працівників, виплату державних допомог соціально незахищеним верствам населення України та виконання міжнародних зобов'язань. [1]

Не лише фінансову допомогу, а також матеріально-технічну, військову, освітню та іншу продовжує отримувати Україна від партнерів на поворотній і безповоротній основі, і очевидно, потребуватиме її ще деякий час.

На жаль, мали місце безпідставні звинувачення України в питанні ефективності і цільовості використання міжнародної допомоги з метою поставити під сумнів подальшу підтримку. Дані звинувачення не були підтверджені уповноваженими інспекторами та аудиторами США, які спеціально прибули в Україну. [2]

Зміцненню довіри партнерів, прозорості та підзвітності у використанні міжнародної допомоги повинна сприяти повна імплементація міжнародних стандартів аудиту публічних фінансів.

Ратифікована Верховною Радою рівно 10 років тому Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в галузі зовнішнього аудиту державного сектору, передбачає імплементацію стандартів та методик Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI). [3]

Робота з реалізації основних положень даної Угоди в частині імплементації міжнародних стандартів значно активізувалась цього року. Зокрема, Рахунковою палатою затверджено Положення про Комітет з питань етики, а також розпочато імплементацію основних, фундаментальних стандартів INTOSAI із залученням експертів і науковців.

Література

1.Звіт про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни» [Електронний ресурс] : – Режим доступу: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2023/31-1_2023/Zvit_31-1_2023.pdf.

2.США не виявили ознак нецільового використання американських коштів в Україні [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2023/01/31/7387352/>

3. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>.